

Persbericht

SÁMI KUNSTTENTONSTELLING OVER LAND, NATUUR EN ACTIVISME

Vanaf 7 mei presenteert Wereldmuseum Leiden de tentoonstelling *Sámi Art, Land, Power*, met werk van Sámi kunstenaars uit het Sápmi-gebied (noorden van Scandinavië en Rusland). Beeldende kunst, mode, craft en videoportretten worden gecombineerd met unieke collectiestukken en laten gezamenlijk zien hoe creativiteit altijd al een bron is van cultuur, kennis en verzet voor de Sámi – het enige door de V.N. erkende inheemse bevolkingsgroep in Europa. In een tijd waarin discussies over klimaat, grondstoffen en landrechten steeds urgenter worden, biedt *Sámi Art, Land, Power* een krachtig perspectief vanuit Sápmi — waar kunst, land en soevereiniteit onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Still of video Ceagganaddat, Listening with Foremother, 2023, by Biret Haarla Pieski and Outi Pieski

Centraal staat de relatie tussen kunst en Sápmi: het leefgebied van de Sámi dat zich uitstrekt over het noorden van Noorwegen, Zweden, Finland en het Russische Kola-schiereiland. Voor de Sámi is land geen abstract begrip maar een levende relatie met geschiedenis, taal, spiritualiteit en gemeenschap. Die verbondenheid klinkt door in veel van de werken in de tentoonstelling. De kunstenaars verbinden oude en nieuwe maaktradities met actuele vragen over landrechten, koloniale erfenissen en natuurbeheer en dienen als culturele en politieke stem.

Kunst als politiek landschap

De kunstenaars in de tentoonstelling wendden het landschap aan als plek van herinnering, conflict en herstel. Ze verwijzen onder andere naar de spanningen rond landgebruik in Sápmi, waar mijnbouw, energieprojecten en staatsbeleid met enige regelmaat botsen met de leefwijze van de Sámi. De activiteiten verstoren de trekpaden van de rendierkuddes, de natuurlijke

ecosystemen en de spirituele relatie van de Sámi met het land. Tegelijkertijd is het landschap ook een plek waar kunstenaars werken aan cultureel herstel: het herwaarderen en versterken van taal, kennis en tradities die lange tijd onder druk stonden.

In de schilderijen van Anders Sunna wordt het Sámi-landschap een politiek strijdtoneel. Hij verweeft persoonlijke familiegeschiedenissen met kritiek op staatsbeleid rond landgebruik en rendierhouderij. Zijn monumentale werk *Justice in the Forest* combineert schilderkunst met houten elementen die verwijzen naar duodji, de eeuwenoude Sámi kunstnijverheid waarbij het maken van alledaagse functionele voorwerpen met bijzonder oog voor esthetiek het uitgangspunt is.

Ook Britta Marakatt-Labba speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van hedendaagse Sámi-kunst. Met haar subtiele borduurwerken verbeeldt zij historische gebeurtenissen, mythologie en dagelijkse scènes uit het leven in Sápmi. Haar werk vormde mede de basis voor een generatie kunstenaars die Sámi creativiteit opnieuw positioneerde binnen de internationale kunstwereld.

Anders Sunna, *Wind is the Last Witness, 2025_Sámi Art, Land, Power*

Tussen duodji en dáidda

Onder de Sámi bestaat van oudsher geen strikte scheiding tussen kunst en ambacht. Traditioneel handwerk – duodji – wordt gemaakt door een duojár, een ambachtspersoon die diepgaande kennis heeft van natuurlijke materialen en het landschap waaruit ze afkomstig zijn. Veel hedendaagse kunstenaars bouwen voort op deze tradities. De kunstwerken in *Sámi Art, Land, Power* gaan een dialoog aan met de collectie van het Wereldmuseum, waarin Sámi objecten en duodji al langer aanwezig zijn. Waar de collectie laat zien hoe materialen, technieken en kennis van het land generaties lang zijn doorgegeven, tonen de hedendaagse kunstenaars hoe deze tradities vandaag nieuwe vormen en betekenissen krijgen. Zo verbinden de werken uit de eigen collectie en de bruiklenen verleden en heden, en maken ze zichtbaar hoe Sámi creativiteit zich blijft ontwikkelen.

De Finse kunstenaar Outi Pieski verwerkt bijvoorbeeld Sámi textieltradities en sieraden in haar installaties en fotografische werken, waarin vrouwelijke kennis en collectieve herinnering centraal staan. Op die manier maakt Pieski ruimte voor de eerder onderdrukte kennis van de vrouw en haar plaats in de maatschappij. Ook Olof Marsja verbindt duodji met hedendaagse kunst met zijn sculpturen waarin glas, geluid en installatie samenkomen. Zijn werk reflecteert op Sámi identiteit en de manier waarop traditionele vormen nieuwe betekenissen krijgen in een hedendaagse context.

Sámi Art, Land, Power brengt werken uit de collectie van Wereldmuseum samen met bijzondere bruiklenen van kunstenaars. Zo ontstaat een gelaagd beeld van Sámi creativiteit: van historische objecten en ambachtelijke stukken tot hedendaagse installaties, video en schilderkunst. Samen laten deze werken zien hoe Sámi kunst vandaag functioneert als culturele en politieke stem. In een tijd waarin discussies over klimaat, grondstoffen en landrechten steeds urgenter worden, biedt *Sámi Art, Land, Power* een krachtig perspectief vanuit Sápmi — waar kunst, land en soevereiniteit onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Britta Marakatt-Labba, Zonder titel, 2011

Kunstenaars

Britta Marakatt-Labba

Outi Pieski

Anders Sunna

Ingunn Utsi

Olof Marsja

Hilde Skancke Pedersen

Lars Pirak

Inga Nordsetta Pedersen

Ramona Salo

Biret Hætta

Paulus Mikael Khumonen

Johan Andersen

Perisak Juuso

Monica Edmondson

Sámi Art, Land, Power

Van 07-05-2026 t/m 05-09-2027

Wereldmuseum Leiden